

Eerste Kamer en Europarlement spelen geen rol bij verkiezingen

Vanaf de zijlijn meekijken

Wat betekenen de Tweede Kamerverkiezingen voor politici die in de Eerste Kamer zitten of in het Europees Parlement? Hebben zij invloed op het verkiezingsprogramma? Wat verandert er voor hen na de verkiezingen als de samenstelling van de Tweede Kamer drastisch wijzigt? Een gesprek met CDA-Eerste Kamerlid Ria Vedder en met Marije Cornelissen, lid van het Europees Parlement voor GroenLinks. Over hun functie in de marge van de verkiezingen op 9 juni.

Tekst Yvonne van der Heijden / Foto's Dasha Elfring

‘Ik ben alleen maar informeel bij de verkiezingen betrokken’, is het directe antwoord van Vedder die sinds 2003 namens het CDA in de Eerste Kamer zit. ‘Als ze me vragen om te folderen en zo, zeg ik graag ja. Ik vind het wel leuk de straat op te gaan en met mensen te praten over wat hen bezighoudt.’ Vedder heeft geen invloed uitgeoefend op het verkiezingsprogramma. ‘Er was maar heel kort tijd. Partijen moeten hun verkiezingsprogramma’s met stoom en kokend water opstellen. Het CDA kan onder meer gebruikmaken van studies en adviezen van zijn eigen wetenschappelijk instituut dat vol zit met knappe koppen. De tijd is er ook niet naar om het roer radicaal om te gooien. En, in Nederland heeft nooit één partij de macht. Een verkiezingsprogramma moet de mogelijkheid bieden in eventuele coalitiebesprekingen water bij de wijn te doen zonder dat de kiezers zich bedrogen voelen.’

Ideeënvorming

Europarlementariër Cornelissen van GroenLinks, vorig jaar gekozen en lid van de Groenen-fractie, zegt geen directe bijdrage te leveren aan de verkiezingscampagne van haar partij. Dat geldt ook voor de inhoud van het verkiezingsprogramma. Cornelissen: ‘Het proces van ideeënvorming en standpunten formuleren stopt nooit. Daar zijn we voortdurend mee bezig en in die zin dragen alle actieve kaders bij aan het verkiezingsprogramma. Mijn

Ria Vedder

Marije Cornelissen

collega-Europarlementariër Bas Eikhout zat in de programmacommissie, maar dat was vooral omdat hij klimaatdeskundige is.’

Tegen verhoging

Beide politici hebben ‘pensioen’ in hun portefeuille. Cornelissen omdat zij het enige Nederlandse Europarlementslid is in de Commissie Werkgelegenheid en Sociale Zaken. Voor de Europarlementariërs gaan de pensioenen pas nu een rol spelen. De Europese Commissie publiceert in juni een zogeheten Groenboek waarin de pensioenregelingen van de lidstaten worden beschreven en de problemen die in de toekomst te verwachten zijn. Het duurt daarna nog jaren voordat er wetgeving is. Cornelis-

Vedder: ‘Een verkiezingsprogramma moet de mogelijkheid bieden in eventuele coalitiebesprekingen water bij de wijn te doen zonder dat de kiezers zich bedrogen voelen’

sen verwacht dat het pensioenvraagstuk over vier jaar bij de Europese verkiezingen een van de belangrijke onderwerpen zal zijn. ‘Als de economische crisis voorbij is, komt er weer ruimte om na te denken over vergrijzing en pensioen. De verhoging van de pensioenleeftijd zal het maatschappelijk debat gaan beheersen.’ GroenLinks is tegen een verhoging van de pensioenleeftijd en wil een arbeidsverleden van 45 jaar als maatstaf om met pensioen te gaan. Cornelissen: ‘Mensen die jong in zware beroepen zijn gaan werken, kunnen dan op jongere leeftijd met pensioen dan degenen die tot hun 25^e hebben gestudeerd.’

Zelf ophoesten

Dat Vedder pensioen in haar portefeuille heeft, komt omdat zij actuaaris is en het voordeel heeft lid te zijn van een grote fractie waar ieder zijn eigen expertise kan inzetten. Het staat voor haar vast dat de AOW-leeftijd omhoog moet. De zwareberoependiscussie is een lastige, meent zij. ‘Iemand met een zwaar beroep kan ook nu al vaak niet tot zijn 65^e werken. Ik vraag me af of die groep zoveel groter wordt als de AOW-leeftijd omhoog gaat.’ De oplossing voor mensen die het echt niet redden om langer door te werken, zoekt Vedder bij pensioen in de tweede pijler. ‘Sectoren met zware beroepen moeten voorzieningen kunnen treffen om mensen die op hun 65^e willen stoppen met werken een pensioen te kunnen betalen. De ondernemingen, werkge-

Cornelissen: ‘Met een GroenLinkser als minister krijgen we als Groenen meer voor elkaar in Europa’

vers en werknemers, moeten het geld voor zo’n regeling zelf ophoesten. De overheid moet het fiscaal mogelijk maken.’

Andere politieke verhoudingen

De verkiezingsuitslag kan het werk van beide politici beïnvloeden. ‘De samenstelling van de Tweede Kamer en vooral de partijen die de regeringscoalitie vormen, maken heel veel uit voor ons werk’, zegt Cornelissen. ‘Met een GroenLinkser als minister krijgen we als Groenen meer voor elkaar in Europa.’ Vedder zegt bedachtzaam dat andere politieke verhoudingen in de Tweede Kamer soms voor problemen kunnen gaan zorgen. ‘Als wetsvoorstellen een meerderheid krijgen in de Tweede Kamer en niet in de Senaat, waar bijvoorbeeld de PVV nog geen zetels heeft. Maar de Eerste Kamer zal elk wetsvoorstel gewoon op zijn eigen merites blijven beoordelen: is het uitvoerbaar, handhaafbaar en rechtmatig. En of het in lijn is met Europese regels. En natuurlijk moet het bij je geweten passen. Het risico bestaat dat wij een groter aantal wetsontwerpen dan voorheen zullen verwerpen, als ze niet aan de genoemde criteria voldoen. Als de voorstellen goed zijn, maakt het niets uit.’

In gewetensnood

De Eerste Kamer is niet gehouden aan een regeerakkoord, maar coalitiepartijen zouden afspraken kunnen vastleggen, die een individuele senator in gewetensnood kunnen brengen. Vedder ziet op dat vlak geen probleem. ‘Als op een specifiek onderdeel een wetsontwerp wordt aangekondigd en je kunt je niet daarmee verenigen, dan kun je bij de bespreking van het regeerakkoord in de fractie aangeven dat je tegen zult stemmen.’